

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

Capvt IX. De feruore caritatis eius. & desiderio martyrij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

si quando vicinorum arua grâdo peruaderet : isto-
rum terminis appropinquans, terminabatur ibi-
dem, aut in partem aliam diuertebat. Cessauit
grando, seruauerunt & lupi pacationem serui Dei:
nec contra pietatis legem, in homines ad pieta-
tem conuersos, attentauerunt amplius defœuire,
quamdiu iuxta condictum, contra piissimas De-
leges impiè non egerunt. Piè igitur sentiendû est
de pietate viri beati : quæ tam miræ dulcedinis &
virtutis fuit, vt domaret ferociâ, domesticaret sil-
uestria, mansueta doceret : & brutorum naturam
homini iam lapsa rebellem, ad sui obedientiam
inclinaret. Verè hæc est quæ cunctas sibi creaturas
confœderans, *valet ad omnia, promissionem habens
vitæ quæ nunc est, & futura.*

1. Tim. 4. 8.

CAPVT IX.

*De seruore caritatis eius. & desiderio
martyrij.*

§. I.
*Caritate totius
ignis.*

CARITATEM feruentem, quâ sponsi
amicus Franciscus ardebat, quis enarrare
sufficiat? Totus namque quasi quidâ car-
bo ignitus, diuini amoris flammâ videbatur ab-
sorptus. Subitò enim ad auditum amoris Domini
excitabatur, afficiebatur, inflamabatur : quasi
plectro vocis extrinsecæ chorda cordis interior tâ-
geretur. Talem pro elemosynis censum offerre,
nobilem prodigalitem dicebat. & eos qui minùs
ipsum, quàm denarios reputarēt, esse stultissimos:
pro eo quòd folius diuini amoris impreciabile pre-
tium, ad regnum cælorum sufficiat comparādum:
& eius qui nos multum amauit, multum sit amor
amandus. Vt autem ex omnibus excitaretur ad
amorem diuinum, exsultabat in cunctis operibus
manuum

manuum Domini: & per iucunditatis specula, in
 viuificam cōsurgebat rationem, & causam. Con-
 tuebatur in pulchris pulcherrimum; & per impres-
 sa rebus vestigia prosequēbatur vbiq̄ dilectum:
 de omnibus sibi scalam faciens, per quam cōscen-
 deret ad apprehendendum eum, qui est desidera-
 bilis totus. Inauditā namque deuotionis affectu,
 fontalem illam bonitatem in creaturis singulis,
 tanquam in riuulis degustabat: & quasi cælestem
 concentum perciperet, in consonantiā virtutum;
 & actuum eis datorum à Deo, ipsas ad laudē Do-
 mini more Prophetæ Dauid dulciter hortabatur.

Christus Iesus crucifixus intra suæ mentis vbe-
 ra, vt myrrhæ fasciculus iugiter morabatur: in
 quem optabat, per excessiui amoris incēdium to-
 taliter transformari. Prærogatiuā quoque pecu-
 liaris deuotionis ad ipsum, ab Epiphaniæ festo, vs-
 que ad cōtinuos quadraginta dies, eo scilicet tem-
 pore, quo Christus latuit in deserto, ad solitudi-
 nis loca declinans, cella que reclusus, quantā pote-
 rat artitudine cibi & potus, ieiuniis, & orationi-
 bus, & laudibus Dei, sine intermissione vacabat.
 tam feruido quidem in Christum ferebatur affe-
 ctu. Sed & dilectus, illi tam familiarem repende-
 bat amorem, vt videretur ipsi famulo Dei, quasi
 iugem præ oculis, ipsius Saluatoris sentire præsen-
 tiam; sicut aliquando fociis familiariter reuelauit.
 Flagrabat erga sacramentum Dominici corporis,
 feruore omnium medullarum: stupore admirans
 permaximo, illam carissimam dignationem, & di-
 gnantissimam caritatem. Sæpe communicabat, &
 tam deuotē, vt alios deuotos efficeret: dum ad im-
 maculati Agni degustationem suauem, quasi spiri-
 ritu ebrius, in mentis vt plurimum rapiebat ex-
 cessum. Matrem Domini nostri Iesu Christi indi-

Scala ad Deū
 illi sunt crea-
 turæ.

Psal. 148. 12
 Dan. 3. 57.

2.

Cant. 1. 13.
 Ieiunat ab
 Epiphania
 Domini dies
 40.

Mat. 4. 1.

Flagrabat a-
 more in S. Eus
 charistiam.

Sæpe commu-
 nicabat, &
 deuotē.

*s. Mariam
suã advocatã
fecit, suãq.*

*Angelũ fer-
vidus am 1. 07.
Psal. 103. 4.*

*Item Aposto-
lorum.
Ezech. 28.
12.*

3.

cibili complectebatur amore: eo quòd Dominum
Majestatis fratrem nobis effecerit, & per eam si-
mus misericordiam consequuti. In ipsa post Chri-
stum præcipuè fidens: eam sui ac suorum aduoca-
tam constituit. & ad honorem ipsius à festo Apo-
stolorum Petri & Paulli, vsque ad festum Assum-
tionis, deuotissimè ieiunabat. Angelicis spiritibus
ardētibus igne mirifico, ad excedendū in Deum,
& electorum animas inflammandas, inseparabilis
erat amoris vinculo copulatus: & ob deuotionem
iporum, ab Assumptione Virginis gloriosæ, qua-
draginta diebus ieiunans, orationi iugiter insiste-
bat. Beato autem Michaeli Archangelo, eo quòd
animarum repræsentandarum haberet officium,
speciali erat amore deuotior: propter feruidum
quem habebat zelum, ad salutem omniũ saluan-
dorũ. Ex recordatione Sanctorum omnium, tan-
quam lapidum ignitorum, in Deificum recalef-
cebat incendium, Apostolos omnes, & præcipuè
Petrum & Paullum, propter feruidam caritatem
quam habuerunt ad Christum, summã deuotione
complexans: ob quorum reuerētiam & amorem,
quadagesimæ specialis ieiunium Dño dedicabat.

Non habebat aliud Christi pauper nisi duo mi-
nuta, corpus scilicet & animam, quod posset libe-
rali caritate largiri. Sed hæc per amorem Christi
sic offerebat continuè, vt quasi omni tempore per
rigorem ieiunii corpus; & per ardorem desiderij,
spiritum immolaret: exterius in atrio sacrificans
holocaustum, & in templo interius concremans
thymiana. Sic autem eum caritatis excessiua de-
uotio sursum in diuina ferebat, vt eiusdem affe-
ctuosa benignitas ad nature consortes & gratiæ di-
lataret. Quem enim creaturis ceteris germanum
pietas cordis effecerat: mirum non est, si Creato-

ris

ris insignitis imagine, & sanguine redemptis auctoris, germaniorem Christi caritas faciebat. Non se Christi reputabat amicum, nisi animas foueret, quas ille redemit. Saluti animarum nihil præterendum esse dicebat: eo maxime probans, quod unigenitus Dei pro animabus dignatus fuerit in cruce pendere. Hinc sibi in oratione luctamen, in prædicatione discursus, & in exemplis dandis excessus. Vnde quoties austeritas nimia reprehenderetur in ipso; respondebat se datum alius in exemplum. Licet enim innocens eius caro, quæ iam se sponte subdebat spiritui, nullo egeret flagello, propter offensas: tamen exempli causâ renouabat illi pœnas & onera; custodiens propter alios vias duras. Dicebat enim, *si linguis hominum loquar, & Angelorum, caritatem autem in meipso non habeam, & proximis virtutum exempla non monstram, parum profum aliis, mihi nihil.*

Animarum salutem in primis curam dabat.

Psal. 16. 4.

1 Cor. 13. 1.

Feruenti quoque caritatis incendio, gloriosum sanctorum Martyrum æmulabatur triumphum: in quibus nec amoris flamma extingui, nec fortitudo potuit infirmari. Desiderabat propterea & ipse, illâ perfectâ caritate succensus, quæ foras mittit timorem, per martyrij flammam, hostiam Domino se offerre viuentem: vt & vicem Christo pro nobis morienti rependeret, & ad diuinum amorem ceteros prouocaret. Sexto namque conversionis suæ anno, desiderio martyrij flagrans, ad prædicandam fidem Christianam, & pœnitentiâ Saracenis, & aliis infidelibus, ad partes Syriæ transfretare disposuit. Cumque nauem quandam vt illuc tenderet, conscendisset: ventis contrariis flantibus, compulsus est in Sclauoniæ partibus applicare. Cum igitur moram aliquândiu contraxisset ibidem, nec inuenire posset nauem tunc temporis

4.

SS. Martyrum æmulabatur triumphum.

1 Ioan. 4. 19.

In Syriam transfretas.

ris transfretantem: fraudatum à suo desiderio se
 sentiens, nautas quosdam Anconam tendentes, vt
 amore Dei eum secum ducerent, exorauit. Verum
 illis propter expensarum defectum, pertinaciter
 reculantibus; vir Dei plurimum de Domini boni-
 tate confusus, nauem cum socio latenter conscen-
 dit. Adfuit quidam, à Deo, vt creditur, pro paupe-
 re suo missus: qui secum ferens necessaria victus,
 quendam timetem Deum de nauis ad se vocatum
 sic alloquutus est. Hęc pro pauperibus fratribus in
 nauis latitantibus, conserua fideliter, ac necessitatis
 tempore amicabiliter subministra. Sicque factum
 est, vt nautis propter vim ventorū, per dies pluri-
 mos nusquam applicare valentibus, omnia consu-
 merentur ipsorum cibaria, & sola pauperi Franci-
 sco collata de super elemosyna superesset. Quæ
 cum esset permodica, tantum diuinā virtute sus-
 cepit augmentum: vt diebus plurimis in mari, pro-
 pter tempestatem continuam contrahētibus mo-
 ram, vsque ad portum Anconæ, omnium necessi-
 tatibus plenariē subueniret. Videntes itaque nau-
 tæ, per seruum Dei multa se mortis euasisse discrimi-
 na; tanquam qui maris horrenda pericula sen-
 serant, & miranda opera Domini viderant in pro-
 fundo, gratias egerunt omnipotenti Deo: qui sem-
 per in suis amicis & seruis mirabilem, & amabi-
 lem se ostendit. Cum autem relicto mari terram
 perambulare cœpisset, iactato in eam salutis semine,
 reportabat manipulos fructuosos.

*Franciscum eius
 in nauis non
 consumunt.*

Psal. 67. 36.

f.

Verum quia martyrij fructus ad eum cor eius alle-
 xerat, vt pretiosam pro Christo mortē, super om-
 nia virtutū merita peroptaret, versus Marrochium
 iter arripuit, vt Miramolino, & genti eius Christi
 Euangelium prædicaret: si quo modo ad concupi-
 tam palmam valeret attingere. Tanto namq; desi-
 derio

*Marrochium
 petit.*

derio ferebatur, vt quamuis esset imbecillis corpore, peregrinationis suæ præcurreret comitem: & ad exsequendum propositum festinus, & tanquam spiritu ebrius aduolaret. Sed cum iam vsque in Hispaniã perrexisset, diuina dispositione, quæ ipsum reseruabat ad alia; grauissima ei superuēnit infirmitas: quã præpeditus, quod cupiebat, adimplere nequiuit. Sentiens igitur vir Dei, quòd necessaria erat adhuc proli quam genuerat, ipsius vita in carne, quamuis mortem sibi lucrũ putaret esse: rediit ad pascendum oues suæ sollicitudini cõmendatas.

Verum caritatis ardore, spiritum ipsius ad martyrium perurgente, tertiã adhuc vice, pro fide Trinitatis, effusione sui sanguinis dilatandã, versus infideles proficisci tentauit. Tertio decimo namque conuersionis suæ anno, ad partes Syriæ pergens, multis se periculis constanter exposuit, vt Soldani Babylonix posset adire præsentia. Inter Christianos enim ac Saracenos tunc bellum tam implacabile erat; exercituum castris hinc inde in campo cominus ex aduerso locatis, vt via mutui transitus sine mortis discrimine non patēret. Exierat siquidem à Soldano edictum crudele: vt quicũque caput alicuius Christiani afferret, Bisantium aureum pro mercede reciperet. At intrepidus Christi miles Franciscus, sperans in proximo suum adipisci posse propositum, definiuit iter arripere: mortis pauore nõ territus, sed desiderio prouocatus. Oratione namque præmissã, confortatus à Domino, confidenter illud propheticum decantabat; *Nam*

Rursus proficiscitur in Syriam.

Nam psal. 22. 4.

etsi ambulauero in medio umbrae mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es. Assumpto igitur socio fratre Illuminato nomine, viro utique luminis & virtutis; cum iter cœpisset, obuias habuit ouiculas duas: quibus visis exhilaratus vir sanctus, dixit

ad socium; Confide frater in Domino: nam in no-
Mat. 10. 16. bis Euangelium illud impletur; *Ecco ego mitto vos
 sicut oves in medio luporum.* Cum autem proces-
A Saracenis
 cepit. sissent ulterius, occurrerunt ei satellites Saraceni:
 qui tanquam lupi celerius accurrētes ad oves, ser-
 uos Dei feraliter comprehensos, crudeliter & con-
 temptibiliter pertractarunt: afficientes conuiitiis,
 affligentes verberibus, & vinculis alligantes. Tan-
 dem afflictos multipliciter, & attritos ad Soldanū,
 diuinā disponente prouidentia, iuxta viri Dei de-
Soldanum ad
 fidem hęc a-
 tur Christi a-
 cepit. siderium perduxerunt. Cum igitur princeps ille
 perquireret à quibus, & ad quid, & qualiter missi
 essent, & quomodo aduenissent: intrepido corde
 respondit Christi seruus Franciscus; Non ab ho-
 mine, sed à Deo Altissimo se fuisse transmissum;
 vt ei & populo suo viam salutis ostenderet, & an-
 nunciaret Euangelium veritatis.

7. Tantâ verò mentis constantiâ, tantâ virtute ani-
 mi, tantoque feruore spiritus, prædicto Soldano
 prædicauit, Deum trinum & vnum, & Saluatorem
 omnium Iesum Christum: vt Euangelicum illud
Luce 22. 35 in ipso claresceret veraciter esse completum; *Ego
 dabo vobis os, & sapientiam, cui non poterunt resiste-
 re, & contradicere omnes aduersarij vestri.* Nam &
 Soldanus admirandum in viro Dei feruorem spi-
 ritus, conspiciens & virtutem, libenter ipsum au-
 diebat, & ad moram contrahendam cum eo, in-
 stantiùs inuitabat. Christi verò seruus superno il-
 lustratus oraculo; Si vis, inquit, conuerti tu, cū po-
 pulo tuo ad Christum: ob illius amorem libenter
 vobiscum commorabor. Quòd si hæsitas, propter
 fidem Christi, legem Mahumeti dimittere, iube
Ignem para-
 tus subire pro
 assertionē fi-
 dei Catholica. ignem accendi per maximum; & ego cum sacer-
 dotibus tuis ignem ingrediar: vt vel sic cognoscas,
 quæ fides certior & sanctior non immeritò tenēda
 sit.

fit. Ad quem Soldanus; Non credo quòd aliquis de sacerdotibus meis se vellet igni propter fidem suam defendendam exponere, vel genus aliquod subire tormenti. Viderat enim statim quendam de presbyteris suis, virum authenticum & longauum, hoc audito verbo, de suis conspectibus aufugisse. Ad quem vir sanctus; Si mihi velis promittere pro te, & populo tuo, quòd ad Christi cultum, si ignem illæsus exiero, veniatis: ignem solus introibo. Et si combustus fuero, imputetur peccatis meis. si autem diuina me protexerit virtus: Christum Dei virtutem, & sapientiam, verum Deum, & Dominum Saluatorem omnium agnoscatis. Soldanus autem optionem hanc accipere, se non audere respondit: quia seditionem populi formidabat. Obtulit tamen ei multa munera pretiosa: quæ vir Dei non mundanarum rerum, sed salutis animarum avidus, spreuit omnia quasi lutum. Soldanus autem videns virum sanctum, tam perfectum rerum mundalium contemptorem: admiratione permotus, maiorem erga ipsum deuotionem concepit. Et quamuis ad fidem Christianam transire nollet, vel forsitan non auderet: rogauit tamen deuotè famulum Christi, vt prædicta susciperet pro salute ipsius, Christianis pauperibus vel Ecclesiis eroganda. Ipse verò quia pondus fugiebat pecuniæ, & in animo Soldani veræ pietatis non videbat radicem, nullatenus acquieuit. Videns etiam se non proficere in conuersione gentis illius, nec suum assequi posse propositum: ad partes fidelium, diuinâ reuelatione præmonitus, remeauit. Sic itaque Dei ordinâte clementiâ, & sancti viri promerente virtute, misericorditer & mirabiliter factum est, quòd Christi amicus, mortem pro ipso viribus totis exquiret, & tamen nullatenus inueniret: vt & merito

Soldani munera spernit.

Rediit ad suos

¶ al. patētius.

non careret optati martyrij, & insigniēdus serua-
retur in posterū priuilegio singulari. Sic utiq; factū
est, vt ignis ille diuinus, adhuc perfectiūs ipsius
æstuaret in corde, vt post * potentiūs euaporaret
in carne. O verē beatum virum, cuius caro etsi ty-
rannico ferro non cæditur, occisi tamē agni simi-
litudine non priuatur. O, inquam, verē ac plenē
beatum, cuius animam etsi gladius persecutoris
non abstulit, palmam tamen martyrij non amisit,

CAPVT X,

De studio & virtute orationis.

S. I.
¶ 2. Cor. 5. 7.

Entiens Christi seruus Franciscus°, cor-
pore se peregrinum à Domino, cum iam
ad terrena foris desideria, per Christi ca-
ritatem totus esset insensibilis factus: ne foret abs-
que consolatione dilecti, sine intermissione orās,
spiritum Deo contendebat exhibere præsentem.
Erat quidem oratio contemplanti solatium; dum
supernarum circuitu mansionum, Angelorum
conciuiis iam factus, feruenti desiderio quærebat
dilectum: à quo solus eum carnis partes disiunge-
bat. erat & operanti præsidium: dum in omnibus
quæ agebat, de suâ diffidens industriâ, & de super-
nâ pietate confidens, per ipsius instantiam, totum
in Domino cogitatum iactabat. Orationis gra-
tiam viro religioso desiderandam super omnia,
firmiter asserbat. nullumque credens sine ipsâ in
Dei prosperari seruitio, modis quibus poterat fra-
tres suos ad eius studium excitabat. Nam ambu-
lans & sedens, intus & foris, laborans & vacans,
orationi ad eum erat intentus: vt illi videretur, non
solum quicquid erat in eo cordis & corporis, ve-
rùm etiam operis & temporis dedicasse. Solitus
erat

*¶ 1. Thess. 5.
17*

*Oratio sola-
tium ei, &
præsidium.*

*Religioso ne-
cessaria sem-
per.*